

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 11 grudnia 2020 r.

BADK.DPK.133.165.2020

P10-99/20	Data wpływu petycji 1 października 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 10 grudnia 2020 r.

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

TEMAT

**UMOŻLIWIENIE ZŁOŻENIA USTNIE DO PROTOKOŁU ROZPRAWY
WNIOSKU O SPORZĄDZENIE UZASADNIENIA WYROKU**

WNOSZACY PETYCJE: petycja indywidualna

Karol Pachnik.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy art. 328 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, w celu umożliwienia stronom i pełnomocnikom obecnym podczas ogłoszenia wyroku, złożenia ustnie do protokołu rozprawy wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Zdaniem wnoszącego petycję zasadną jest zmiana art. 328 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez umożliwienie stronom obecnym podczas ogłaszania wyroku złożenia ustnie do protokołu wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku.

W ocenie wnoszącego petycję postulowane rozwiązanie ma walory ekologiczne, gdyż ogranicza zużycie papieru, ponadto zwiększa i usprawnia postępowanie sądowe ograniczając czynności administracyjne związane z obiegiem dokumentów.

Wnoszący petycję wskazał również, iż kwestia jednoczesnego nieuiszczenia opłaty od wniosku o uzasadnienie wyroku nie jest problematyczna, gdyż do uzupełnienia wniosku i uiszczenia opłaty może dojść w terminie siedmiu dni od jego złożenia.

Autor petycji postuluje w art. 328 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego dodanie po kropce zapisu analogicznego do zawartego w art. 517h Kodeksu postępowania karnego, poprzez nadanie brzmienia: „*Wniosek można również złożyć ustnie do protokołu posiedzenia, na którym ogłoszono wyrok*”.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 poz. 1575 ze zm.) dalej k.p.c., w art. 328 § 1 stanowi iż pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się na wniosek strony o doręczenie wyroku z uzasadnieniem zgłoszony w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia wyroku.

W orzecznictwie ugruntowany został pogląd o nieskuteczności wniosku złożonego ustnie do protokołu.

Na gruncie kodeksowym istnieje pewna odmienność w podejściu do omawianego zagadnienia. Mianowicie art. 466 k.p.c. stanowi, że pracownik lub ubezpieczony działający bez adwokata lub radcy prawnego może zgłosić w sądzie właściwym ustnie do protokołu powództwo oraz treść środków odwoławczych i innych pism procesowych.

Nawiązując do argumentacji podniesionej w petycji oraz sugestii co do zastosowania rozwiązania zawartego w art. 517h ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego i jego implementacji w postępowaniu cywilnym, zasadne jest przywołanie treści tego przepisu: § 1. *Wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku może być złożony na piśmie w terminie zawitym 3 dni od daty ogłoszenia wyroku, a jeżeli ustawa przewiduje doręczenie wyroku - od daty jego doręczenia. Wniosek można również złożyć ustnie do protokołu rozprawy lub posiedzenia.*

Należy jednak zauważyć, że powyższa regulacja (art. 517h § 1) jest ściśle związana ze szczegółowymi zasadami prowadzenia postępowania przyspieszonego zgodnie z materią uregulowaną Kodeksie postępowania karnego w Dziale X „Postępowania szczególne”, w Rozdziale 54a „Postępowanie przyspieszone”.

INFORMACJE DODATKOWE:

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 1 czerwca 2012 r., sygn. akt II UZ 19/12, stwierdził, że wniosek o uzasadnienie wyroku zgłoszony przez radcę prawnego ustnie do protokołu nie jest prawnie skuteczny.

Ponadto, **Sąd Najwyższy** w postanowieniu z dnia 21 kwietnia 2005 r., sygn. akt I PZ 44/04, uznał, iż pełnomocnik pracodawcy będący radcą prawnym nie może zgłosić ustnie do protokołu rozprawy (posiedzenia) wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji (art. 466 k.p.c. a contrario).

Sąd w uzasadnieniu prawnym wskazał: „W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy odrzucił wniosek strony pozwanej o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem jako spóźniony. Wniosek ten został złożony bowiem po upływie siedmiu dni od ogłoszenia wyroku”.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 stycznia 2000 r., sygn. akt I PKN 579/99, podniósł, że przepis art. 466 k.p.c., uprawniający pracownika działającego bez adwokata lub radcy prawnego do zgłoszenia pisma procesowego ustnie do protokołu, nie ma zastosowania do pracownika będącego radcą prawnym.

W uzasadnieniu prawnym Sąd stwierdził: Zgodnie z art. 466 k.p.c. pracownik lub ubezpieczony działający bez adwokata lub radcy prawnego może zgłosić w sądzie ustnie do protokołu treść środków odwoławczych i innych pism procesowych, a także poprawki i uzupełnienia tych pism. Chociaż z brzmienia tego przepisu wynika, iż Sąd Okręgowy niesłusznie stwierdził, że uprawnienie w nim ustanowione nie dotyczy sytuacji, w której chodzi o uzupełnienie braku formalnego apelacji już złożonej (jest to bowiem uzupełnienie

środka odwoławczego), to jednakże zaskarżone orzeczenie nie narusza prawa. Prawo do ustnego zgłaszania w sądzie pism procesowych nie przysługuje pracownikowi lub ubezpieczonemu działającemu bez adwokata lub radcy prawnego, który sam jest radcą prawnym. Przemawia za tym wykładnia funkcjonalna tego przepisu. Trudno uznać za osobę nieporadną w zakresie czynności związanych z procedurą cywilną osobę, która wykonuje zawód radcy prawnego.

Postępowanie przyspieszone nie było znane Kodeksowi postępowania karnego uchwalonego w ramach kodyfikacji prawa karnego w dniu 6 czerwca 1997 r. i dopiero ustawa z dnia 11 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw wprowadziła do Kodeksu postępowania karnego (z dniem 12 marca 2007 r.) nowy rodzaj postępowania szczególnego, jakim jest postępowanie przyspieszone (art. 517a–517j), które występuje obok funkcjonujących już w procedurze karnej postępowań szczególnych: uproszczonego (art. 468–484), w sprawach z oskarżenia prywatnego (art. 485–499) oraz nakazowego (art. 500–507).

W postępowaniu przyspieszonym podlegają rozpoznaniu sprawy karne, w których spełnione są kumulatywnie następujące przesłanki:

- postępowanie przyspieszone dotyczy wyłącznie spraw podlegających rozpoznaniu w trybie uproszczonym;
- sprawca musi zostać ujęty na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa lub bezpośrednio potem;
- zatrzymany oraz w ciągu 48 godzin doprowadzony przez policję i przekazany do dyspozycji sądu wraz z wnioskiem o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym.

W trybie uproszczonym podlegają rozpoznaniu sprawy, w których było prowadzone dochodzenie (art. 469). Wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym sporządza funkcjonariusz policji. Zanim jednak wniosek ten trafi do sądu, podlega zatwierdzeniu przez prokuratora (art. 517b § 4), który przed podjęciem tej decyzji powinien przesłuchać osobę podejrzaną lub – w razie wcześniejszego jej przesłuchania – podejrzanego (art. 517b § 5).

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz